

**MEVA-SABSAVOTCHILIK, G‘ALLACHILIK VA CHORVACHILIK
KLASTER FAOLIYATINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH
YO‘LLARI**

Shorustamov Shavkat Shorasul o‘g‘li

Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti magistranti

Salimov Baxtiyor Tajiyevich

Tarmoqlar iqtisodiyoti kafedrası professori

Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti

Annotatsiya: ushbu tezisda, meva-sabsavotchilik, g‘allachilik va chorvachilik klaster faoliyatini innovatsion rivojlantirish yo‘llari haqida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: qishloq xo‘jaligi, meva-sabzavotchilik klasterlari, yer maydonlari, dehqonchilik, pillachilik, baliqchilik, bog‘dorchilik, chorvachilik, agrotexnik qoidalar.

Annotation: this thesis talks about ways of innovative development of fruit-vegetable, grain and livestock cluster activities.

Keywords: agriculture, fruit and vegetable clusters, land areas, farming, cocooning, fisheries, horticulture, animal husbandry, agrotechnical regulations.

Аннотация: в данной диссертации говорится о путях инновационного развития деятельности плодоовощного, зернового и животноводческого кластеров.

Ключевые слова: сельское хозяйство, плодоовощные кластеры, земельные участки, земледелие, коконирование, рыболовство, садоводство, животноводство, агротехнические правила.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 23-oktabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning 2020 — 2030-yillarga mo‘ljallangan strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5853-son Farmonida:

-Qishloq xo‘jaligida bilim va innovatsiyalar milliy markazining tarkibidagi ilmiy muassasalarning yer maydonlarida tadbirkorlik subyektlarini shartnoma asosida jalb qilgan holda sabzavot, poliz va kartoshka, dukkakli, moyli ekinlar, mevali va tok ko‘chatlari yetishtirishni tashkil etish;

-meva-sabzavotchilik klasterlari, fermer va dehqon xo‘jaliklari hamda boshqa mahsulot yetishtiruvchilarni qiynayotgan muammolarni o‘z vaqtida bartaraf etish, mamlakatning eksport salohiyatini hamda investitsion jozibadorlikni oshirish;

-shakllangan dehqonchilik ko‘nikmalari, tuproq-iqlim sharoiti, suv ta‘minotidan kelib chiqib, respublikaning barcha tumanlarining hududlari muayyan turdagi mahsulotlar yetishtirishga bosqichma-bosqich ixtisoslashtirish (qishloq xo‘jaligi ekinlarini joylashtirishda asosiy e‘tibor uning hosildorligi, eksportbopligi, yaxlit maydonlarda yetishtirilishiga e‘tibor berish; kooperatsiya va klaster tizimi asosida mahsulot yetishtirish, uni qayta ishlash, saqlash va ichki hamda tashqi bozorlarga sotish tizimi yo‘lga qo‘yish);

-bog‘dorchilik va issiqxona xo‘jaligini rivojlantirish agentligi 2021-yil 1-apreldan boshlab Qoraqalpog‘iston Respublikasi hamda viloyatlarda hudud ixtisosligidan kelib chiqib, tuman hokimliklari zaxirasidagi yaxlit holda 300 gektargacha yer maydonlarida plantatsiya usulida intensiv bog‘ va tokzorlar barpo etish va yetti yil muddatda to‘lash sharti bilan aholiga sotish tizimini yo‘lga qo‘yish;

-kooperatsiya shartlarida qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish uchun yoshlarga foydalanishga kiritiladigan yer maydonlari ijaraga beriladi, shuningdek, fermer xo‘jaliklari hamda boshqa qishloq xo‘jaligi korxonalarining ekin maydonlari ikkilamchi ijaraga berish;

-yoshlar uchun ekin maydonlari, avvalo, aholi yashaydigan qishloq hududlariga yaqin yerlardan tanlanishiga, konturlar yaxlitligi saqlanishiga hamda yoshlarni qishloq xo‘jaligi mahsulotlari yetishtirishga o‘rgatish uchun tajribali agronomlar jalb qilinish;

-yerlarni ekishga tayyorlash va ekinlarga ishlov berish uchun zarur bo‘lgan qishloq xo‘jaligi texnika va mexanizmlari, suv hamda ish qurollari bilan ta‘minlash;

-yetishtirilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini ichki va tashqi bozorlarda sotishga ko‘maklashish;

-limon yetishtiriladigan issiqxonalar barpo etishda muqobil energiya (tabiiy gazga nisbatan) orqali ishlaydigan isitish tizimini xarid qilish xarajatlarining bir qismini davlat budjetidan qoplash tartibi joriy etish;

-“Har bir oila — tadbirkor” dasturi doirasida bog‘dorchilik, uzumchilik va limonchilikni rivojlantirish uchun aholiga ajratiladigan kreditlar muddati 3 yildan 7 yilgacha, imtiyozli davr esa 1 yildan 3 yilgacha uzaytish;

- hududlarda shakllangan dehqonchilik ko‘nikmalari va ilg‘or tajribalardan kelib chiqib, mahalliy sertifikatlangan yuqori hosilli va sifatli urug‘chilik hamda ko‘chatchilikni keng joriy etish;

-“ArcGIS” dasturi yordamida qishloq xo‘jaligi yerlarining asosiy va takroriy ekin turlari, hosildorlik darajasidan kelib chiqib, interfaol xaritada kuzatish imkoniyatiga ega yagona axborot bazasini shakllantirish hamda uning milliy geoaxborot tizimi bilan integratsiya qilinishini ta‘minlash;

- yer maydonlari va tuproq tarkibi to‘g‘risidagi axborotlar, ekinlarni joylashtirish, maqbul agrotexnik tadbirlarni amalga oshirish bo‘yicha va boshqa ilmiy-innovatsion yutuqlar va ilg‘or tajribalarni muntazam taqdim etish;

- yagona integratsion platformani axborot xizmatlari bilan boyitish, jumladan kadastr, ob-havo ma‘lumotlari, arizalarni elektron rasmiylashtirish tizimi, kreditlash va subsidiyalash, agroxizmatlar, agroskouting xizmati, fitosanitariya xizmatlari, monitoring xizmatlari va boshqa qishloq xo‘jaligi jarayonlarini kuzatish tizimini joriy etish;

- milliy geoaxborot tizimi bilan integratsiya qilish, yer va suv resurslari bo‘yicha uzluksiz ma‘lumotlar almashinuvini ta‘minlash.

-qishloq xo‘jaligi ekinlarini joylashtirishda ekin turining hududlar tuproq-iqlim sharoitiga mosligi, hosildorligi, eksportbopligi, yaxlit maydonlarda yetishtirilishini ta‘minlash;

-har bir tumanda sertifikatlangan urug‘ va ko‘chatlarni yetishtirish hamda yetkazib berish tizimini yo‘lga qo‘yish;

-xususiy sektorni keng jalb qilgan holda Organic, Global G.A.P. va boshqa

xalqaro tan olingan standartlar talablariga muvofiq sinov laboratoriyalarini tashkil etishga ko‘maklashish;

-hududlarning organik mahsulot ishlab chiqarish salohiyatidan foydalanish imkoniyatini oshirish, ilg‘or agrotexnologiyalar, innovatsiyalarni joriy etish;

-tuproqni himoya qilish tizimi, pestitsid va o‘g‘itlarni me‘yorda ishlatishni va kimyoviy vositalarning ular sifatini ilmiy asoslangan holda qo‘llanilishini nazorat qilish;

-hududlarda suv xo‘jaligi infratuzilmasini yaxshilash va suv tejovchi texnologiyalarni keng joriy etish;

-xususiy sektorni keng jalb qilgan holda, qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini xalqaro talablar asosida, sifat va xavfsizlik ko‘rsatkichlari bo‘yicha to‘liq sinovdan o‘tkazish imkoniyatiga ega bo‘lgan laboratoriyalar, bojxona terminallari va boshqa xizmatlarni yo‘lga qo‘yish choralari ko‘rish.

-1 758 km kanal, 443 km lotok, 329 ta gidrotexnika inshootlari, 1 899 km kollektor-drenaj, 728 km yopiq gorizont va vertikal drenaj, 1 896 ta meliorativ kuzatuv quduqlari va boshqa obyektlarni qurish va rekonstruksiya qilish;

-5 026 km magistral kanal, 45 595 km melioratsiya tarmoqlarini ta‘mirlash va tiklash, 518 ta nasos agregatlari hamda 807 ta elektrovigatellarni yangilash;

-suv resurslaridan foydalanishni onlayn rejimda nazorat qilish, gidrologik postlarni raqamli texnologiyalar asosida avtomatlashtirilgan uskunalar bilan jihozlash, sug‘orishda suvni tejaydigan texnologiyalarni joriy qilish nazarda tutiladi.

Prezident Shavkat Mirziyoyev klaster tizimiga to‘xtalar ekan: “Qishloq xo‘jaligining barcha yo‘nalishlaridagi klasterlar joylarda tadbirkorlikni rivojlantirishning lokomotivi bo‘lishi kerak”, “klaster tizimi – bu manfaatdorlik, sohaga ilm-fan va innovatsiyaning kirib kelishi, qishloq xo‘jaligining kelajagi va raqobatbardosh bo‘lishi demakdir”, – deb alohida ta‘kidlagandi.

Ammo, bu yutuqlar bilan birga, Strategiyada belgilangan qator tadbirlarni o‘z vaqtida va samarali ro‘yobga chiqarishga ta‘sir qilayotgan muammolar ham mavjud. Jumladan, ularni o‘zlashtirishda davlat-xususiy sherikchilik tamoyillari to‘g‘ri yo‘lga qo‘yilmagan, sohaga xususiy investitsiya kiritish masalasiga oid muammolar to‘liq o‘z echimini topmagan. Paxta xom-ashyosini etishtiruvchi fermer xo‘jaliklari bilan paxta-to‘qimachilik klasterlari o‘rtasida shartnomaviy munosabatlar to‘g‘ri yo‘lga qo‘yilmagan.

Mamlakatimizda pillachilik va qorako‘lchilik tarmoqlarining mavjud salohiyatini har tomonlama ishga solish hamda ishlab chiqarish korxonalarining rentabelligini oshirish uchun qulay sharoitlar yaratish orqali ushbu sohalarni qayta tiklash va rivojlantirish bo‘yicha qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Bunga O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 2-sentabrdagi “O‘zbekiston Respublikasida pillachilik va qorako‘lchilikni yana-da rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6059-son Farmoni misol qilsak bo‘ladi.

Shu bilan birga, mazkur tarmoqlardagi infratuzilma resurslaridan samarali foydalanilishini ta‘minlash, nasl ko‘rsatkichlarini yaxshilash, ozuqa bazasini mustahkamlash, shuningdek, ishlab chiqarilayotgan mahsulot sifati va raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan tizimli ishlarni yo‘lga qo‘yish bo‘yicha faoliyatni kuchaytirish talab etilmoqda.

Pillachilik va qorako‘lchilikni jadal rivojlantirishni ta‘minlash, pillachilik va qorako‘lchilik klasterlarini tashkil qilgan holda xomashyoni chuqur qayta ishlashni tashkil etish, ishlab chiqarilayotgan mahsulotlarni ichki va tashqi bozorlarga olib chiqishni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, joylarda yangi ish o‘rinlarini yaratish va aholi daromadlarini oshirish maqsadida:

- klasterlarga qorako‘l zotli qo‘ylarini boqishga mo‘ljallangan, shu jumladan, o‘rmon bilan qoplanmagan o‘rmon fondi yerlaridan yaylovlar ijaraga beriladi;

- klasterlarga yaylovlardan samarali foydalanish, ularning holati yomonlashib ketishiga yo‘l qo‘ymaslik, ilmiy va innovatsion yondashuvlarni qo‘llagan holda mayda shohli nasldor mollarni ko‘paytirish, klaster ishtirokchilari o‘rtasida kooperatsiya aloqalarini yo‘lga qo‘yish orqali xomashyoni chuqur qayta ishlashni va mahsulot ishlab chiqarishni tashkillashtirish bo‘yicha majburiyatlar yuklanadi;

- klasterlar Qorako‘lchilik va cho‘l ekologiyasi ilmiy-tadqiqot instituti hamda Buxoro cho‘l-yaylov ozuqabop o‘simliklar urug‘chiligi ilmiy-ishlab chiqarish markazi bilan yaqindan hamkorlik qiladi;

- Klasterlarga hududlarda shaxtali va tik quduqlar, shuningdek, suv tortish uchun nasos stansiyalarini yangidan qurish va rekonstruksiya qilishga O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 17-yanvardagi “Pillachilik tarmog‘ida ipak qurti ozuqa bazasini rivojlantirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-

tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ–4567-son qarori 2-bandida nazarda tutilgan 120 million so‘mgacha miqdorda subsidiyalar berish tartibi qo‘llaniladi;

- Respublika “Qorako‘lchilik” uyushmasi (keyingi o‘rinlarda – Uyushma) a‘zolari – klaster ishtirokchilariga mayda shohli nasldor mol xarid qilish va ko‘paytirish, shuningdek, mol so‘yish, ozuqa bazasini yaratish, yarim tayyor va tayyor, shu jumladan, go‘sht-sut mahsulotlari ishlab chiqarish, teri va junni qayta ishlash hamda binolarni rekonstruksiya qilish va ishlab chiqarish quvvatlarini modernizatsiyalash loyihalarini moliyalashtirish uchun 2020-2023 yillarda ajratiladigan bank kreditlari bo‘yicha foiz xarajatlarini qoplashga, loyihalar hajmi, soni va ularni amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan valyuta turidan qat’i nazar, tijorat banklari tomonidan o‘rnatilgan foiz stavkasining 50 foizi, biroq 10 foizlik punktidan ko‘p bo‘lmagan miqdorda Tadbirkorlik faoliyatini qo‘llab-quvvatlash davlat jamg‘armasi mablag‘lari hisobidan kompensatsiyalar beriladi;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori 2020-yil 29-avgustdagi “Baliqchilik tarmog‘ini qo‘llab-quvvatlash va uning samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ-4816-son Qarorida Respublikada baliqchilik tarmog‘ini qo‘llab-quvvatlash, baliqchilik va baliq ovlash xo‘jaliklari faoliyati samaradorligini oshirish, ushbu sohada yer va suv resurslaridan oqilona va samarali foydalanish hamda intensiv texnologiyalarning keng joriy etilishini ta‘minlash maqsadida:

- kollektor-drenaj suvlaridan olib foydalanilgan suv resurslari soliq solish obyekti hisoblanmaydi; baliqchilik xo‘jaliklari va qishloq xo‘jaligi korxonalariga suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni hisoblash uchun foydalanilgan suvning hajmi haqiqatda iste‘mol qilingan hajmdan kelib chiqqan holda Suv xo‘jaligi vazirligi tarkibiga kiruvchi tashkilotlar tomonidan aniqlanadi; baliqchilik xo‘jaliklari va qishloq xo‘jaligi korxonalarini tomonidan foydalanilgan suvning haqiqatda iste‘mol qilingan hajmini aniqlash imkoni bo‘lmaganda, suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq bazasi belgilangan suvni iste‘mol qilish normativlarining 50 foizi miqdorida belgilanadi;

- Suv xo‘jaligi vazirligi tomonidan har yili suv limitlari belgilanayotganda baliqchilik xo‘jaliklari foydalanishi mumkin bo‘lgan kollektor-drenaj tarmoqlarining ro‘yxati shakllantiriladi hamda Suv xo‘jaligi vazirligining veb-saytida joylashtirib boriladi; baliqchilik xo‘jaliklari foydalanishi mumkin bo‘lgan kollektor-drenaj tarmoqlaridagi suvlardan kollektor-drenaj tarmoqlarining

loyihaviy parametrlariga rioya qilgan holda foydalanadi. Suv xo‘jaligi vazirligi: foydalanish mumkin bo‘lgan kollektor-drenaj tarmoqlari, undagi suvlarning sho‘rlanish darajasi va sifati doimiy nazorat qilinishi hamda bu to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni o‘zining rasmiy veb-saytida ko‘rsatib borilishini; sun‘iy suv havzalarida baliq yetishtiradigan baliqchilik xo‘jaliklari uchun suv olish limitlari manbalarning taxmin qilingan va haqiqiy suvliligi, shuningdek, baliqchilik xo‘jaliklarining suv iste‘moli rejalarini hisobga olgan holda belgilanishini; sun‘iy suv havzalarida baliq yetishtiradigan baliqchilik xo‘jaliklari, suv yetkazib beruvchi tegishli tashkilotlar va “O‘zbekbaliqsanoat” uyushmasi bilan birgalikda har yili 15-yanvardan kechikmagan muddatda belgilangan tartibda uch tomonlama shartnoma tuzilishini ta‘minlasin. Suv xo‘jaligi vazirligi Qishloq xo‘jaligi vazirligi va “O‘zbekbaliqsanoat” uyushmasi bilan birgalikda: uch oy muddatda sun‘iy suv havzalarida baliq yetishtirish uchun talab etiladigan suv hajmi me‘yorlarini ishlab chiqib, tasdiqlash uchun Vazirlar Mahkamasiga kiritсин; 2021-2022-yillarda suv tanqisligi sharoitida daryo va kanallardan suv oladigan baliqchilik xo‘jaliklari tomonidan sun‘iy suv havzalarida bosqichma-bosqich yangi resurs tejamkor intensiv texnologiyalardan va ikkilamchi suv manbalaridan keng foydalanish amaliyotini joriy etildi.

kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini oshirish, ularda zamonaviy laboratoriya uskunalaridan foydalanish bo‘yicha bilim va ko‘nikmalarni shakllantirish uchun xorijiy stajirovkalarni tashkil etish;

laboratoriyalarni butlash uchun uskunalar, butlovchi qismlar, reagent va reaktivlarning ro‘yxatga muvofiq xaridlarini amalga oshirish;

baliqchilik sohasida o‘tkazilgan ilmiy-tadqiqot ishlarini xatlovdan o‘tkazish va ilmiy ishlanmalarni tijoratlashtirish;

laboratoriyalarni tashkil etish, saqlash va xodimlarga ish haqini to‘lash bilan bog‘liq xarajatlarni moliyalashtirish bo‘yicha zarur chora-tadbirlar nazarda tutilsin.

Innovatsion rivojlanish vazirligi Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo‘mitasi va “O‘zbekbaliqsanoat” uyushmasining ma‘lumotlar bankidan foydalanish bo‘yicha ehtiyojlariga muvofiq moliyalashtiriladigan ilmiy loyihalar tanlovining o‘tkazilishini ta‘minlasin.

- Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda tasdiqlangan loyiha-smeta hujjatlariga asosan

Baliqchilik ilmiy-tadqiqot institutining moddiy-texnika bazasini mustahkamlash, innovatsion axborot-resurs xonalari, baliqchilikda seleksiya va naslchilik, baliqlarning tabiiy va sun'iy ozuqa sifatini tahlil qilishga ixtisoslashgan laboratoriyalarni barpo etish loyihalarini O'zbekiston Respublikasining 2021-2023-yillarga mo'ljallangan Investitsiya dasturiga belgilangan tartibda kiritilishini ta'minlasin.

baliqchilikka o'qitish bo'yicha tayanch auditoriyalar, ko'rgazmali baliqxonalar tashkil etish, shartnoma asosida ushbu yo'nalishdagi klasterlar, fermer xo'jaliklari xodimlari, shuningdek, intensiv usulda baliq yetishtirayotgan aholini o'qitishni yo'lga qo'yish.

Belgilansinki, aholi xonadonlarida intensiv usulda baliq yetishtirish loyihalarini amalga oshirish uchun dasturlar doirasida ajratiladigan kreditlar ustuvor ravishda baliqchilikka o'qitish bo'yicha kurslarning tegishli sertifikatiga ega bo'lgan fuqarolarga ajratiladi.

baliqchilik sohasida loyihaviy moliyalashtirishni amalga oshirish, shuningdek, yangi loyihalarni ishlab chiqish, mavjud loyihalar (xo'jaliklar)ning samaradorligini oshirish, ularni moliyalashtirish, lizing xizmatlarini ko'rsatish, zarur hollarda, loyiha-smeta hujjatlarini, texnik-iqtisodiy asoslarini ishlab chiqishda xorijiy ekspertlarni jalb qilish;

intensiv va yarim intensiv usulda baliq yetishtirish, baliq mahsulotlarini qayta ishlash, tayyor va yarim tayyor baliq mahsulotlarini va jahon andozalari asosida oqsilga boy ozuqa ishlab chiqarish bo'yicha yangi loyihalarni ishga tushirish;

baliq chavoqlarini yetishtirish va ko'paytirish bo'yicha zamonaviy naslchilik korxonalarini tashkil etish.

- obyekt negizida sanitariya-epidemiologiya talablariga javob beradigan baliq va baliq mahsulotlari savdosini tashkil etish, tayyor va yarim tayyor mahsulotlarni saqlash uchun muzlatkich uskunalarni qurish bo'yicha minimal investitsiya majburiyatlarini, shu jumladan, yaratiladigan ish o'rinlari soni yuzasidan takliflar ishlab chiqilishini va tasdiqlash uchun hududiy tanlov komissiyasiga kiritilishini; ikki oy muddatda obyektning investitsiya va ijtimoiy majburiyatlari bilan ommaviy savdolarga bozor qiymati bo'yicha sotishga joylashtirilishini ta'minlasin. Bunda, obyekt ommaviy savdolarda qo'yilgan kundan boshlab uch oy mobaynida sotilmagan taqdirda to'lovlarni 5 yilgacha

muddatga teng ulushlarda bo‘lib-bo‘lib to‘lash imkoniyati bilan bozor qiymati bo‘yicha sotilishi nazarda tutilsin.

- Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish davlat qo‘mitasi, Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi, “O‘zbekbaliqsanoat” uyushmasi baliqchilikka ixtisoslashgan tumanlarda 10 tadan aholi xonadonlarida intensiv usulda baliq yetishtirish loyihalarini amalga oshirish choralari ko‘rilsin.

Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish davlat qo‘mitasi “O‘zbekbaliqsanoat” uyushmasi bilan birgalikda bir oy muddatda xorijiy tajriba va resurs tejoychi innovatsion texnologiyalar joriy etilishini nazarda tutgan holda aholi xonadonlarida intensiv usulda baliq yetishtirish uchun qo‘llanma (baliq turi, sifati, yetishtirish sxemasi, resurs tejoychi texnologiyalar) ishlab chiqsin.

sektor rahbarlari bilan birgalikda hududlardagi aholi o‘rtasida intensiv usulda baliq yetishtirishning afzalliklari hamda samaradorliklari xususida targ‘ibot va tashviqot ishlarini hamda o‘quv seminarlarini tashkil qilish yuzasidan “Ish reja” ishlab chiqsin;

aholi xonadonlarida intensiv usulda baliq yetishtirish istagini bildirgan talabgorlar ro‘yxatini shakllantirib, ularga tijorat banklari orqali kredit mablag‘lari olishda amaliy yordam ko‘rsatsin;

baliq yetishtirishni ta‘minlash borasida zarur tadbirlarni o‘z muddatida amalga oshirish bo‘yicha chora-tadbirlarni belgilasin.

Suv xo‘jaligi vazirligi va Energetika vazirligi aholi xonadonlarida intensiv usulda baliq yetishtiruvchi tashabbuskorlarga suv va elektr energiyasining uzluksiz yetib borishini ta‘minlasin.

Qishloq xo‘jaligi vazirligi va “O‘zbekbaliqsanoat” uyushmasi bilan birgalikda baliqchilik xo‘jaliklari tomonidan sun‘iy suv havzalarida resurs tejamkor texnologiyalar va ikkilamchi suv manbalaridan keng foydalanish amaliyoti joriy etilishini ta‘minlash vazifalari yuklandi.

Xulosa

Xulosa o‘rnida aytadigan bo‘lsak, yurtimizda shu sohada olib borilayotgan barcha ilohotlar natijasida qishloq xo‘jaligi meva-sabsavotchilik, g‘allachilik va chorvachilik klaster faoliyatini innovatsion rivojlantirishga erishish mumkin. Bunday yaratilayotgan keng imkoniyatlardan faqatgina oqilona foydalanish

kerak, izlanish, g‘oya va yangilik yaratishga harakat qilish kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 2-sentabrdagi “O‘zbekiston Respublikasida pillachilik va qorako‘lchilikni yana-da rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6059-son Farmoni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 23-oktabrdagi PF-5853-son Farmoni.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori 2020-yil 29-avgustdagi “Baliqchilik tarmog‘ini qo‘llab-quvvatlash va uning samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ-4816-son Qarorida.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-fevraldagi PQ-5009-son Qarori.
5. (Qonunchilik ma‘lumotlari milliy bazasi, 16.12.2021-y., 07/21/52/1165-son; 27.04.2022-y., 07/22/225/0351-son; 07.10.2022-y., 07/22/387/0906-son) .
6. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligida islohotlarni chuqurlashtirishga oid me‘yoriy hujjatlar to‘plami. 1 va 11 jild. T., “Sharq”, 1998.
7. A.A.Ribakov va S.A. Ostrouxova. “O‘zbekiston mevachiligi”. T.“O‘zbekiston”
8. T.Ostonaqulov. “Sabzavot ekinlari biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi”, Samarqand, Zarafshon.
9. www.lex.uz. - O‘zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma‘lumotlari milliy bazasi.